

GEMEINSCHAFT

BOGL™

STRØMNINGER PÅ DÆMNINGEN

Borger- og omverdensinddragelse i forbindelse med
Albertslundrutens krydsning af Damhusdæmningen

Udarbejdet for Københavns Kommune af

Gemeinschaft
Sankt Gertruds Stræde 5, 5.
1129 København K

BOGL
Tranevej 16, 3. sal
2400 København NV

Forside: Illustration til dispositionsforslag

Indhold

Del 1

Baggrund

Formål

Proces og metoder

Hovedresultater

Et roligt område

Tre problemer

Indfaldsvejenes tilkobling til dæmningen

Opdelingen mellem fodgængere og cyklister på dæmningen

Fodgængeres krydsning af dæmningen

Forslag til forbedringer

Anbefalinger vedrørende brugerinddragelse i Damhusområdet

Hverdagsinddragelse

Interessentanalyse

Metoder

Del 2

Dispositionsforslag

Baggrund

Fingrene er mælkehvide af smeltende softice. Den lille pige holder godt fast i sin is med begge hænder. Hun venter på en lille afbrydelse i den konstante strøm af løbere og cykler og andre i fart på vej over Damhusdæmningen. Hun skal fra caféen Damhuskanten og ud på bådebroen til sin mor, der er ved at finde brød frem til svanerne. To kvinder i farvestrålende tights passerer hende. Tempoet afslører mere samtale end motion. De bevæger sig ud på græsplænen for at give plads til en mand, der kommer småløbende med en barnevogn og sin søn på vej til fodbold. De bliver efterfulgt af fire 14-15-årige drenge og piger på rulleskøjter. Straks efter kommer en midaldrende mand i kropsnært sportstøj på racercykel susende forbi. Hep, hep, råber han. En rynket hånd lægger sig på pigens skulder. Hun kigger op, og en ældre herre smiler til hende. Hans border collie logrer med halen. Kom. Vi går over sammen.

Feltarbejdsnote fra Damhusdæmningen

Hver dag vikler mennesker sig behændigt ind og ud mellem hinanden på Damhusdæmningen i det, som den amerikanske byudvikler Jane Jacobs kaldte hverdagens fortovsballet. På det travle fortov, som fyldt med mennesker ligner kaos, men hvor det i reglen lykkes gnidningsfrit for alle at komme derhen, de skal.

Sammenstød undgås ved blikke, smil, kropsgestik. En bemærkelsesværdig, men ofte ubemærket menneskelig fleksibilitet, der skaber flow og tryghed i det travle byliv.

For mange borgere i og omkring København er Damhussøen og -engen et frirum i byen. Et unikt naturområde med mange forskellige aktiviteter. Nøjagtig den blanding af "det vilde" og "det hyggelige", som et flertal i området ønsker sig.

Søen og engen adskilles af Damhusdæmningen, der foruden at være knudepunkt i området også er en strækning på Albertslundruten, som er en del af det regionale supercykelstinet. På og omkring Damhusdæmningen er der en lind strøm af cyklister, fuglekiggere, løbere, skatere, hundeluffere, svaner, legende børn, gående m.fl.

De mange forskellige brugere kan i perioder midlertidigt udfordre den ellers fredelige stemning i området. I projektet Den sociale biotop – opfattelser og brug af Damhussøen og Damhusengen (Gemeinschaft for Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune 2015) blev Damhusdæmningen udpeget som det primære sted i området, hvor modsatrettede hensyn fra tid til anden kan skabe gnidninger og ophidselse, og især dæmningens tilslutning til de tilstødende veje og overgangen fra Damhuskanten til bådebroen blev identificeret som problematiske.

Med baggrund i udviklingen af det regionale supercykelnet og som en del af Budget 15 Bedre cykelby for alle ønsker Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune at forbedre Damhusdæmningen, dels for at gøre Albertslundruten mere attraktiv for pendlende cyklister, dels for at sikre gode forhold for alle, der færdes på og omkring Damhusdæmningen. I overensstemmelse med Københavns Kommunes fokus på borger- og omverdensinddragelse i forbindelse med byudviklingsprojekter skal interessenter i forbedringen af Damhusdæmningen inddrages.

Nærværende rapport opsummerer i kortform den undersøgelse, som Gemeinschaft har udført på Damhusdæmningen for Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune. For mere detaljerede beskrivelser af undersøgelsen, herunder citater fra de interviewede, henvises til løbende afrapporteringer fra undersøgelsen.

Færdsel og ophold på Damhusdæmningen

Formål

Formålet med undersøgelsen har været treleddet:

- At tilvejebringe kvalificeret viden om (pendlende) cyklister og andre færdendes behov, ønsker og forslag til Damhusdæmningen ved hjælp af en inkluderende borger- og omverdensinddragelse.
- At udarbejde materiale til dispositionsforslag med en eller flere løsninger, der imødekommer ønsket om at sikre gode forhold for de mange færdende på og omkring Damhusdæmningen.
- At formidle anbefalinger vedrørende fremtidig brugerinddragelse i området.

Undersøgelsen har således skullet give kvalitative indsigter i cyklisternes og andre færdendes faktiske brug af Damhusdæmningen. Den har skullet tilvejebringe viden om de færdendes bekymringer og deres idéer og lyst til videre inddragelse i forbindelse med forbedring af Damhusdæmningen. Indsigter, der dels skal sikre en løsning med tilstrækkelig kapacitet og flow for cyklisterne og de øvrige færdende i området, dels give den endelige løsning social bæredygtighed, som er betydningsfuld for et videre succesfuldt arbejde med udvikling og klimatilpasning i området.

Som det fremgår, har der således været tale om en undersøgelse, der har haft fokus på færdslen på Damhusdæmningen.

Man er i tvivl om, hvor man må gå. Og hvor må man egentlig cykle? Det kan skabe store problemer.

Kvinde, 48 år.

Proces og metoder

Undersøgelsen af trafikken på Damhusdæmningen er blevet udført i perioden september-november 2016. Undersøgelsen er udført i hverdage og weekender, hvor antropologer fra Gemeinschaft har været til stede i travle morgen- og eftermiddagstimer, i mindre travle middags- og aftenperioder samt i weekender, herunder ved arrangementet Damhustræf. Vi har udført etnografisk feltarbejde med fokus på observationer af livet og trafikken på dæmningen, og vi har foretaget interviews med folk på strækningen og i området. Vi har derudover gennemført en række fysiske interventioner, dvs. afprøvning af prototyper på dæmningen, mhp. at undersøge deres effekt på trafikken.

På Damhusdæmningen er der udført observationer af de trafikale forhold og brugen af dæmningen, herunder af begge tilkoblinger til dæmningen. Der er endvidere foretaget flowinterviews for at belyse brugernes opfattelse af trafikken på dæmningen og eventuelle ønsker til, hvordan dæmningen skal se ud i fremtiden. De interviewede er samtidig blevet spurgt om deres holdninger og tanker i forhold til de konkrete skitseforslag, der er udarbejdet undervejs i processen. I forbindelse med flowinterviews har vi været i kontakt med både familier på udflygt, Pokémon-spillende børn, hundeluffere, ældre motionister, løbere og cyklister på deres vej til eller fra arbejde. Der er gennemført korte eller længerevarende interviews med mere end 80 personer.

Desuden er der udført interviews med ejeren af caféen Damhuskanten og medlemmer af Sejlklubben Damhussøen, og der er opsat skilte og gået ture med Børnehuset Elvergården. Vi har sammen med Teknik- og Miljøforvaltningens repræsentant for projektet været i dialog med lokaludvalget i Vanløse og et af dette udvalg nedsat underudvalg (Enggruppen).

Lokaludvalget er blevet informeret om undersøgelsen forud for dens igangsættelse, og Enggruppen er blevet orienteret midtvejs i forløbet om undersøgelsens foreløbige resultater, ligesom der er blevet drøftet skitseforslag til løsninger. Endelig er undersøgelsens dispositionsforslag blevet præsenteret for og drøftet med Enggruppen.

Der er afprøvet fire typer interventioner:

1. Afmærket adskillelse mellem cykel- og gangsti og opdeling af færdselsretning på cykelstien mhp. at undersøge, om en tydelig zoneopdeling vil have effekt.
2. Tydeliggørelse af vigepligt på indfaldsveje mhp. at undersøge, om det kan få cyklister til at nedsætte farten.
3. Markering af fodgængerovergange mhp. at undersøge, om det kan have effekt på de færdendes adfærd i forhold til orientering og krydsning af dæmningen.
4. Opsætning af legende børn-skilte mhp. at undersøge, om det kan have effekt på cyklisters orientering og nedsættelse af fart.

Vi har endvidere været i kontakt med den antropolog, der undersøger pendlernes brug af supercykelstier, herunder Albertslundruten, i regi af Sekretariatet for Supercykelstier.

Vi har endelig inddraget de erfaringer og indsigter, der blev tilvejebragt i projektet Den sociale biotop – opfattelser og brug af Damhussøen og Damhusengen, som vi udførte medio 2015 for Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune, hvor opfattelser og brug af Damhussøen og -engen blev undersøgt.

Proces

*Kan I ikke lade de der striber blive?
Eller måske kan I lave dem permante?*

Kvinde, 68 år.

Hovedresultater

På baggrund af undersøgelsens observationer, interviews og interventioner på Damhusdæmningen kan en række hovedresultater fremdrages, der her præsenteres i kortform.

Et roligt område

Det skal indledningsvis slås fast, at undersøgelsen entydigt peger på, at Damhusområdet af dets brugere betragtes som et meget fredeligt, inkluderende og konfliktløst område. Der er på tværs af områdets mange brugergrupper enighed om, at det er et naturskønt, roligt og dejligt område.

Uanset om det er cyklister, løbere, fodgængere eller andre, vi har talt med, fortæller de samstemmende, at det er et sted, som de holder af at komme – om det er i forbigarten eller for længere ophold. Alle siger uden forbehold, at området er et stykke bynatur, som de ønsker bevaret.

Når man taler med brugerne om forholdene på Damhusdæmningen, finder de fleste anledning til at tale om hele områdets værdi – også selv om de måske kun kortvarigt kører igennem det som cyklister.

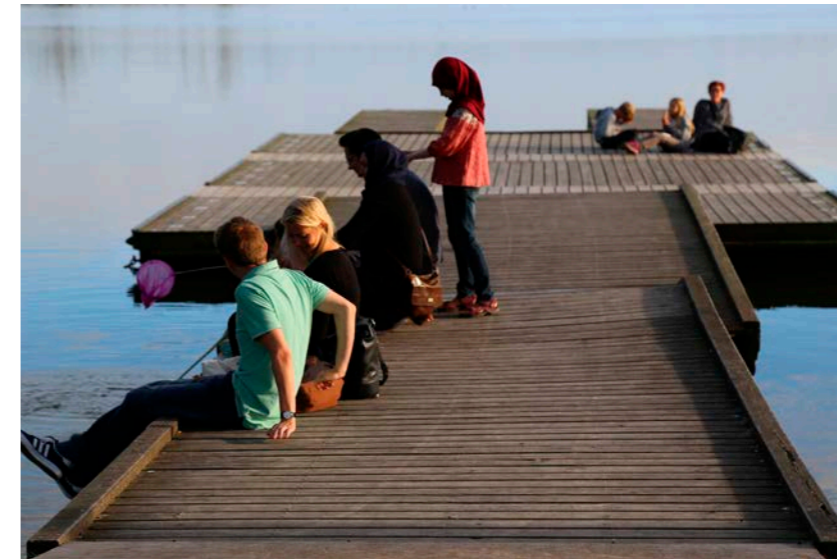
Et tilbagevendende udsagn fra både gående, løbere, cyklister og andre er: "Det går jo meget godt." Langt hovedparten af de brugere, man træffer på dæmningen, finder således ikke, at dæmningen giver anledning til de store problemer i hverdagen. Der er generel glæde over området, og langt de fleste adspurgte ser kun nødvendigheden af mindre og beskedne justeringer, hvis nogen overhovedet. Ingen af de mange interviewede byder ind med forslag til store omlægninger – hverken af området eller selve dæmningen. Der er tale om sjældent beskedne holdninger til forbedringer, og alle er typisk meget opmærksomme på økonomiske, praktiske og driftsmæssige spørgsmål ved eventuelle omlægninger.

Det at forholde sig specifikt til Damhusdæmningen og samfærdslen indlejres på denne måde i en værdsættelse af hele Damhusområdet. Men mere direkte adspurgt til eventuelle problemer i forbindelse med samfærdslen på dæmningen er der dog flere, som bemærker, at netop dæmningen er det eneste sted, hvor der fra tid til anden kan opstå gnidninger og mindre konflikter på tværs af brugergrupperne: gående, løbere og cyklister. Observationer og interviews på og omkring dæmningen godtgør, at der netop er tale om gnidninger og mindre uheld. En sjælden gang har der været mere alvorlige verbale sammenstød, og sjældent gang er et barn blevet ramt af en hurtigkørende cyklist.

Hovedproblemstillingen er, at netop på Damhusdæmningen mødes forestillingen om Damhusområdet som et fredeligt sted, hvor folk kan komme ud i naturen, og hvor børn frit kan sværme rundt og lege, med en trafikeret (super)cykelsti, hvor cyklister forventer at komme hurtigt frem til eller fra arbejde eller andre gøremål.

Der er hos mange gående og løbere en generel opfattelse af, at det er cyklisterne, der udgør problemet, idet de kører uforholdsmæssigt stærkt. Dette er også tilfældet for nogle cyklisters vedkommende, men de er få. Flertallet af cyklister kører roligt over dæmningen, orienterer sig i god tid og navigerer opmærksomt mellem både andre cyklister og de fodgængere og løbere, der er på cykelstien, eller som krydser den. Observationer på forskellige tidspunkter peger snarere på, at det er gående og løbere og navnlig børn, som leger på kryds og tværs af cykelstien, der giver anledning til uheld. De periodiske og mere ubetydelige gnidninger i trafikken på dæmningen opstår i forskellige blandinger af cyklister, løbere og gående, herunder hundeluffere.

Tre problematiske forhold kan udpeges som uhensigtsmæssige for den nuværende samfærdsel på Damhusdæmningen, og som med et stigende antal pendlere i fremtiden sandsynligvis vil volde yderligere problemer.

Jamen her er smukt og fredfyldt. Så det er rigtig dejligt.

Kvinde, 20 år.

Tre problematiske forhold

De gnidninger og uheld, der opstår på Damhusdæmningen, knytter sig navnlig til tre forhold, nemlig a) hvordan cyklister på de to indfaldsveje kommer til og fra dæmningen, b) hvordan opdelingen mellem fodgængere/løbere og cyklister på selve dæmningen fungerer, og c) hvordan fodgængere krydser dæmningen.

Alle tre problematiske forhold handler om samfærdslen mellem cyklister og ikke-cyklister.

Indfaldsvejenes tilkobling til dæmningen

Tilkoblingerne til dæmningen er efter mange cyklisters, løberes og fodgængeres opfattelse ikke optimale. Det er uklart, hvem der skal holde tilbage for hvem.

Flere cyklister er ikke opmærksomme på deres vigepligt, og den nuværende opdeling overskrides impulsivt, ubevidst, eller fordi den er uklar. For enden af dæmningen på Rødover-siden er broen snæver, og mange forgængere og løbere må krydse cykelstien op til flere gange pga. det komplekse og lettere ugennemskelige stinet. Fra Rødovre-siden forværres forholdet af, at cyklister kommer med meget fart pga. terrænets fald mod dæmningen.

Opdelingen mellem fodgængere og cyklister på dæmningen

Områdets mange brugere og besøgende udpeger som nævnt ofte cyklisterne som de farligste trafikanter. Nogle mener, at cykler bør forbydes i området. Andre – de fleste – giver dog udtryk for, at cykler hører til i området, og at man blot må finde en praktisk og fartdæmpende løsning på problemet. I den forbindelse kan nævnes, at en igangværende undersøgelse i regi af Sekretariatet for Supercykelstier viser, at Albertslundruten, som Damhusdæmningen er del af, ikke betragtes som en attraktiv rute af supercyklister, der foretrækker Roskildevej. Cyklister, der kører med meget høj fart, bruger kun i begrænset omfang dæmningen, hvilket vores undersøgelse også kan bekræfte.

Den oplevede utryghed i forhold til cyklister, især de hurtigste, må naturligvis tages alvorligt. Imidlertid peger undersøgelsen på, at cyklisterne generelt orienterer sig godt og udviser stor hensyntagen til både andre cyklister, løbere og gående og ikke mindst til børn. Mange af de uheldige situationer opstår ofte, når gående eller løbere er uopmærksomme, fx når en løber træder ud på cykelstien for at overhale en gående. Overhaling foretages ofte, uden at løberen orienterer sig om eventuelle cyklister. Det samme sker, når gående må passere hinanden, eller når børn løber og leger. Sådanne episoder kræver opmærksomme cyklister.

Af alle dæmningens brugere udgør børn den gruppe, som skaber flest farlige eller potentielt farlige situationer. Damhusdæmningen og området omkring har mange spændende og attraktive elementer for børn – søens fiskeliv og både, isflager på søen, ænder på dæmningen, grene på græsset etc. Børn handler impulsivt, og dermed opstår faresituationer nemt. Børnene har ikke en klar opfattelse af stiens opdeling og betragter typisk hele området som et trafikfrit legeområde. Pædagoger fra en af de nærliggende børnehaver påpeger da også, at fraværet af klare kanter og andre markerende elementer gør det svært at færdes med børn i området.

Et andet problem opstår ud for caféen og hænger sammen med manglen på opholdssteder på dæmningen. På den ca. 300 meter lange dæmning er der kun tre bænke. Året rundt er de ofte optaget. I godt vejr sætter folk sig på stenene langs bredden af søen, på plænen langs stien samt på bådebroen. Men på mange hverdage og i weekender, når vejret ikke lige er til at sætte sig i naturen, vandrer mange brugere og besøgende lidt destinationsløse omkring – for hvor skal man dog gøre af sig selv? At der ikke er flere steder at slå sig ned og nyde naturen, er med til at skabe en sværmen af mennesker, hvilket giver liv og puls til området, men samtidig også fra tid til anden forårsager trafikale problemer.

Navnlig bådebroens placering diagonalt over for den velbesøgte café gør området til det mest befærdede sted på strækningen. Her krydser mange fodgængere stien, flere cyklister stopper op, og placeringen af informationsskilte, vandpost, cykelpumpe m.v. skaber yderligere krydsende trafik.

De kører meget stærkt, når de kommer ind på stien ovre fra Rødovre

Mand, 51 år.

Der kunne være nogle flere bænke her, så man var fri for at krydse stien

Kvinde, 32 år.

Det er skrækkeligt med de cyklister. De kører hurtigt. I sidste uge var der et barn, der blev kørt ned. Barnet havde bare fået skræmmer, men manden på cyklen havde fået hudafskrabninger i hovedet.

Han var 52 år

Kvinde, 65 år.

Forslag til forbedringer

Med afsæt i undersøgelsen og brugernes egne idéer kan en række konkrete forbedringer foreslås mhp. at skabe en gnidningsfri samfærdsel mellem områdets brugere. Der skal i indledningsvis noteres tre overordnede præmisser:

- At der bliver så få indgreb i området som muligt.
- At alle reguleringer i området gøres så enkle som mulige.
- At området bevarer sit naturmæssige præg, og typiske trafikregulerende foranstaltninger, som de forekommer i bymæssig sammenhæng, kan derfor ikke anbefales.

Der kan med fordel foretages nedenstående konkrete forbedringer.

Vedrørende indfaldsvejenes tilkobling til dæmningen

- En tydeliggørelse af vigepligt i god tid før og på selve tilkoblingerne til dæmningen, fx ved brug af rumlestribes. Det vil bidrage til at øge agtpågivenheden.
- En mindre ændring i stinettet omkring tilkoblingen fra Vanløse-siden, der tydeliggør cykelstiens forløb ind på dæmningen. Det vil bidrage til at give cyklisterne klarere ruteanvisning.
- En blokering af stien på østsiden af caféen, der bruges som genvej af cyklister. Det kan fx være med store sten. Det vil bidrage til at nedsætte antallet af uforudsigelige cyklister.

Vedrørende opdelingen mellem fodgængere og cyklister på dæmningen

- En klar opdeling mellem cykel- og gangsti. Det vil bidrage til, at fodgængere/løbere og cyklister bliver på hver deres side af stien. Den kan fx gøres med terrænforskel, beplantning eller bænke.
- En markering af færdselsretning ved tilkoblingerne til cykelstien, fx med et mindre piktogram på stien. Der vil bidrage til, at cyklisterne bliver i deres bane.

Vedrørende fodgængeres krydsning af dæmningen

- En opsætning af fx hække ved caféen, der samler folk fra caféområdet og leder dem hen mod en overgang mod søen. Det vil samle mængden af krydsende ved forudsigelige overgange.
- En samling af vandpost, cykelpumpe, skraldespande og fugleskilte på ét sted, således at krydsende trafik til og fra disse minimeres. Det vil minimere antallet af krydsende på u hensigtsmæssige steder.
- En flytning af bådebroen, så den ligger lige over for stien til caféen. Det vil minimere skæve krydsninger.
- En opsætning af skilte lige før tilkoblingerne til dæmningen, der viser cyklister, at de nu bevæger sig ind på et område, hvor der kan være legende børn. Skiltene kan med fordel males af nærliggende børnehaver eller skoler. Det vil bidrage til fartdæmpning.
- En markering af to-tre udvalgte steder, hvor fodgængere kan krydse mellem engsiden og søsiden, fx med rumlestribes eller andet. De udvalgte steder kan med fordel være ud for steder med trædæk på søsiden, hvor man kan komme ud til vandet. Det vil bidrage til at give fodgængere klarere anvisning på mere sikre steder at krydse, og det vil bidrage til at dæmpe cyklisters fart ved disse krydsninger.

Det er jo fint, som det er, lav ikke for meget om.

Mand, 66 år.

Derudover skal det bemærkes:

- At sejlkлубben ønsker, at der ved en reovering af trædækket i søen ud for caféen fortsat vil være en bådebro med sliske, hvor man kan sætte både i søen og trække dem på land.
- At ejeren af caféen foretrækker, at der ikke kommer bord-bænke-sæt på trædækket ud for caféen, mens adskilte borde og bænke er en mulighed.
- At lokaludvalget/Enggruppen tilkendegiver, at en reovering af Damhusdæmningen bør respektere, at arealet vest for caféen bruges til større og festlige arrangementer, og at reoveringen i det hele taget i videst mulige omfang tilpasses den kommende plejeplan for området.

Anbefalinger vedrørende brugerinddragelse i Damhusområdet

I forlængelse af undersøgelsen kan der gives en række anbefalinger vedrørende fremtidig brugerinddragelse i området.

Det er vigtigt at slå fast, at Damhusområdet – som det er fremgået, er et naturområde, der omfattes af stor lokal kærlighed med dertilhørende aktiv omsorg. Det er derfor afgørende, at ændringer i området – store som små – inddrager brugerne. Det vil sige, at man lytter til brugerne og – hvor det er muligt – samskaber eventuelle ændringer med dem. Brugere, og det gælder både lokaludvalg, Enggruppen og andre faste brugere af området, kender deres område ned til mindste græsstrå. Lyttes og inddrages der ikke fra kommunal side, vil det ikke alene avle modstand med planlægningsmæssige og økonomisk omkostningsfulde processer til følge, men det vil også betyde, at man går glip af brugernes viden, idéer og virkelyst i forhold til udvikling af Damhusområdet. Sådanne ikke-forankrede udviklinger vil være mindre socialt bæredygtige.

Der skal her nævnes tre særlige anbefalinger vedrørende brugerinddragelse i relation til Damhusområdet.

Hverdagsinddragelse

En fremtidig inddragelse af brugerne af Damhusområdet kan med fordel benytte sig af det, som vi vil kalde hverdagsinddragelse, dvs. en inddragelse af brugerne, som tapper ind i hverdagslivet i området som alternativ til store borgermøder. Indtapningen i hverdagslivet betyder, at man møder folk dér, hvor de er, i det konkrete og i hverdagssituationer.

Det gør det lettere at forholde sig til de konkrete spørgsmål og problemer. Det er samtidig et alternativ til mange klassiske borgermøder, hvor problemer og diskussioner har tendens til at fjerne sig fra det konkrete, og hvor det ofte kun er særligt engagerede og informerede borgere, der giver deres mening til kende. I et rekreativt og aktivt naturområde som Damhusområdet taler alt for at arbejde med inddragelse i forhold til områdets konkrete og praktiske hverdagsliv.

Interessentanalyse

Brugerinddragelse i Damhusområdet bør endvidere have de mange brugergrupper og deres forskelligartede interesser i området in mente. Damhusområdet har ud over lokaludvalgets store bevågenhed, Enggruppens særlige vidende og engagerede interesse også fodboldklubber, sejlkлубben, bilaugget, caféen og andre med hver deres aktiviteter på søen og i engen. Hertil kommer de skoler, børnehaver og fritidsklubber m.fl., der jævnligt bruger området til udflugter og som læringsområde. Hver gruppe har deres særlige aktiviteter og foretrukne steder. Det betyder, at et givent spørgsmål i området kan ses og belyses fra forskellige perspektiver og interesser.

Metoder

De konkrete undersøgelsesmetoder, der er anvendt i undersøgelsen, kan anbefales til brugerinddragelse i Damhusområdet. Observationer er især at foretrække i forbindelse med afdækning eller kortlægning af bevægelses- og opførselsmønstre. Interviews og uformelle samtaler er navnlig gode til indsamling af borgernes meninger om og følelser for området og dets udvikling. I den forbindelse er det meget anvendeligt at have et skitsemateriale at tale ud fra. Midlertidige interventioner udgør en mulighed for åbent og udforskende at afprøve forskellige små og større løsninger uden de store omkostninger. Det kan ofte være svært for borgere/brugere at forestille sig fysiske forandringer og endnu sværere at formulere holdninger til dem.

Interviews og uformelle samtaler

Damhusdæmningen

Stisystemet omkring Damhusengen og Damhussøen er meget populært. Det anvendes af cyklende pendlere, lokale beboere såvel som af besøgende, som kommer til området langvejs fra. Dæmningen er en del af netværket af supercykelstier, og samtidigt en populær rekreativ destination for blandt andet dagsinstitutioner, børnefamilier, løbere og gående, som dog savner en egentlig destination; et sted at slå sig ned. De forskellige brugergrupper og ønsker til anvendelse af området skaber konflikter på den smalle Damhusdæmning.

Særligt to punkter på dæmningen er grobund for mange konflikter mellem fodgængere og cyklister: Broen mod vest og området omkring iskiosken og bådebroen mod øst. Fælles for begge steder er, at konflikterne opstår i mødet mellem cyklister og krydsende fodgængere.

Ved iskiosken og bådebroen opstår konflikterne blandt andet på grund af en uhensigtsmæssig placering af informationsskilte ud mod cykelstien og på grund af iskioskens tiltrækningskraft.

Ved broen opstår konflikterne primært på grund af en uklar infrastruktur. Ved kommunegrænsen sker et skifte i fortovsiden, som betyder, at gående må krydse cykelstien samtidigt med, at dæmningstien møder to nord-sydgående cykel- og gangstier.

På selve dæmningen er den eneste markering af opdelingen af gang- og cykelarealerne et skifte i asfaltbelægningens farve. På grund af dæmningens bredde, færdes cyklister og fodgængere meget tæt på hinanden og i forskellige tempi, hvilket er med til at forstærke følelsen af utryghed.

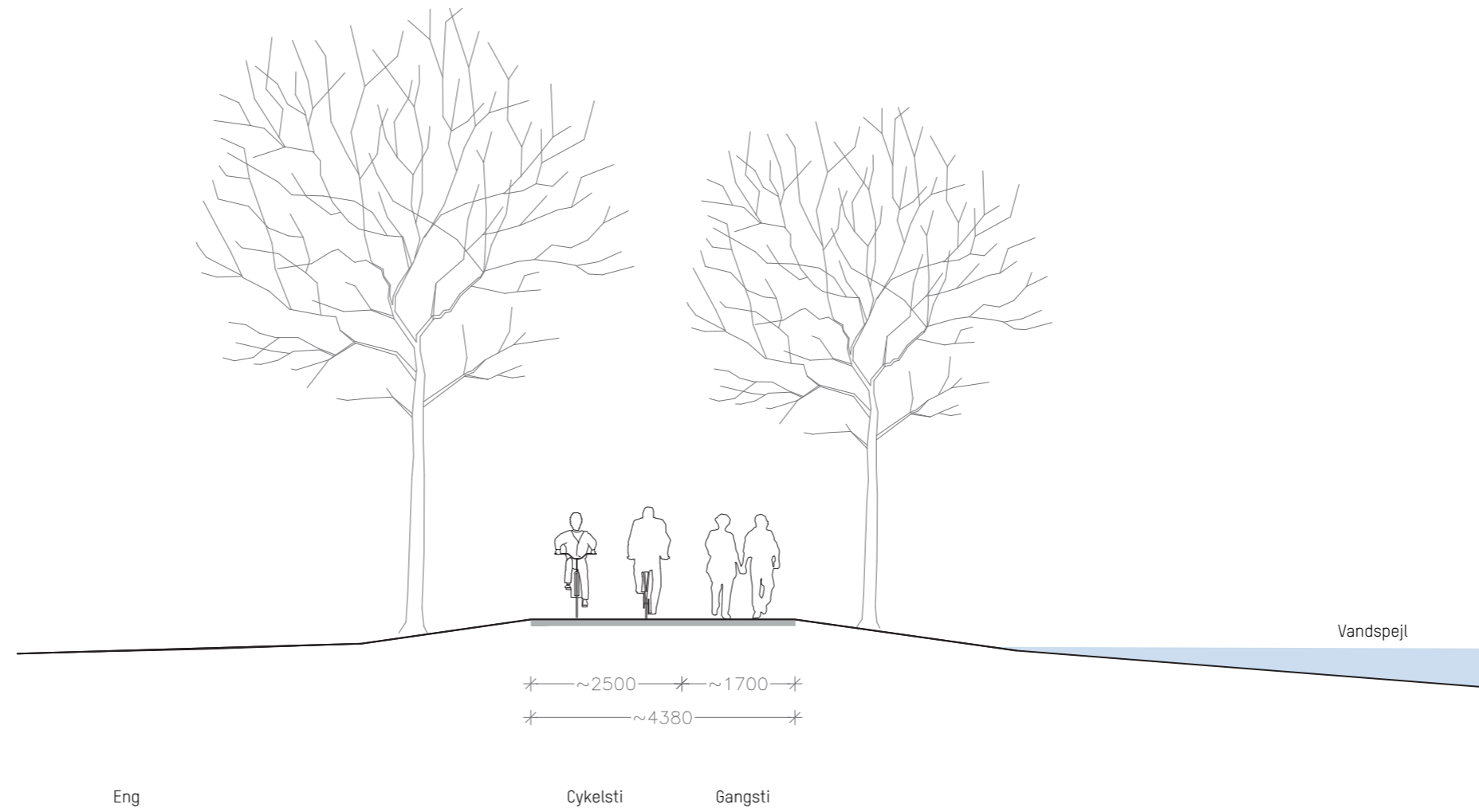
Dispositionsforslagets sigte er at forbedre vilkårene for cyklende såvel som gående på Damhusdæmningen ved at:

- Adskille og tydeliggøre cykel- og gangarealerne på selve Damhusdæmningen
- Skabe mere klare zoner for krydsning af cykelstien og begrænse krydsende fodgængere til udvalgte steder
- Øge antallet og kvaliteten af de rekreative opholdsmuligheder langs søkanten

Midlet er en pragmatisk tilgang til stedet samt enkle, punktvis indgreb.

På den eksisterende dæmning er pladsen er trang. Den eneste markering af opdelingen af gang- og cykelarealerne er et skifte i asfaltbelægningens farve. Cyklister og fodgængere færdes meget tæt på hinanden og i forskellige tempi, hvilket giver en følelse af utryghed blandt både cyklister og fodgængere.

PRINCIPSNIT EKSISTERENDE FORHOLD

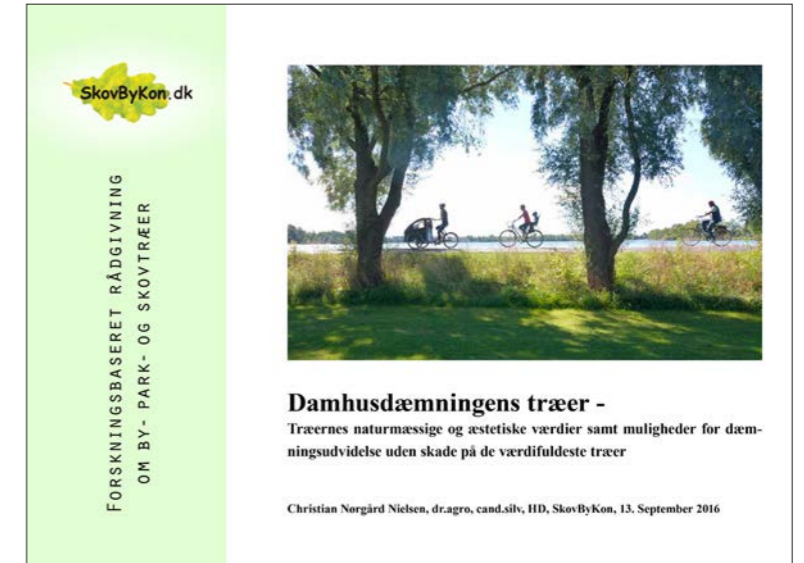
1:100

Forudsætninger

Dispositionsforslaget står på skuldrene af mange gode tanker og ambitioner for Damhusengområdet, hvilket blandt andet kommer til udtryk i tidligere rapporter og planer for området, blandt andet den helhedsplan for Harrestrup Å.

Det er en forudsætning for nærværende forslag, at en del af dæmningen skal hæves med 30 cm som et led i klimatilpasningen af Damhusengområdet. Dermed vil det i fremtiden fortsat være muligt at krydse dæmningen tørskoet, selv ved 100-års regnhændelser.

Idet at dæmningen hæves, udvides dæmningsbredden med 50 cm mod Damhussøen og 150 cm mod Damhusengen. Dette er den maksimale udvidelse, såfremt de sunde træer på dæmningen skal bevares.

Et udvalg af rapporter og planer for Damhuseng-området

Damhusengen

Harrestrup Å

Brugsplæne

Fodbold

Fitness

Damhusdæmningen

Damhuskanten

Særligt Konfliktområde

Bådebro

Gang- og Cykelsti

Særligt Konfliktområde

Bro

Damhusøen

Gang- og Cykelsti

Hyttebjerg Allé

Ved D...

Forslaget

For at forbedre vilkårene for cyklister og fodgængere adskilles cykelsti fra gangarealerne ved at etablere en ca. 1 m bred midterrabat. Ved at trække de to færdselsarealer fra hinanden, opstår der "luft" mellem fodgængere og cyklister, hvilket vil øge tryghedsfølelsen hos begge grupper.

Midterrabatten er et grønt bånd af vilde græsser og høje urter, afbrudt af bænke, som opstilles med jævne mellemrum. Her er det muligt at tage et hvil, mens man nyder udsigten mod Damhussøen. Midterrabatten og dens beplantning er med til at øge fodgængeres opmærksomhed i forbindelse med krydsning af cykelstien.

På dæmningen etableres tre "krydsningszoner" for fodgængere, markeret med rumleriller i belægningen. Ved den midterste krydsningszone etableres desuden trapper, der fører ned til engarealet, som er et populært udflugtsmål til boldspil, picnics og festlige sammenkomster.

Ved iskiosken omdisponeres arealet let, hvorved fodgængere ledes til krydsningszonen ud for bådebro og indkørel til iskiosken. Dermed reduceres konflikter, som idag opstår på grund af uopmærksomme krydsende fodgængere.

Også dæmningens tilkobling til det øvrige stisystem i øst og vest omdisponeres let, for at skabe et mere klart og overskueligt møde mellem dæmningstien og det øvrige stisystem. Ved at lade stisystemet sydfra ramme dæmningstien mere vinkelret, markeres det tydeligt, at cyklister, som kommer sydfra, har vigepligt for cyklister og gående på dæmningstien.

Mod vest erstatter en ny bro for cyklister og gående den eksisterende bro. Den fremtidige bro har forgængerarealer i begge sider, hvilket betyder, at fodgængere i fremtiden ikke skal krydse cykelstien ved broen, hvilket idag er kilde til konflikter og utryghed hos cyklister og fodgængere.

Ved stisystemets tilkobling til Hyltebjerg Allé mod vest etableres rumleriller for at skabe opmærksomhed omkring cyklisternes vigepligt. På samme måde etableres rumleriller vest for broen for at øge cyklisternes opmærksomhed på fodgængere og for at reducere cyklisternes fart i det trafikale knudepunkt.

Endelig forbedres opholdsmulighederne langs dæmningen ved at etablere trædæk langs søsiden med mulighed for ophold på trapper, bænke eller ved borde-bænkesæt.

I forbindelse med dæmningens udvidelse plantes nye piletræer på både sø- og engside for at forstærke oplevelsen af, at færdes i et indre rum imellem træerne.

Eksisterende gang- og cykelsti

Eksisterende fitness

Damhusengen

Harrestrup Å

Festplads

Fodboldmål

Trædæk og trappe

Cykel- og gangsti adskilt af midterrabat

Krydsning markeres med rumleriller

Trædæk

Ny tilkobling til eksisterende Stisystem

Eksisterende gang- og cykelsti

Tilkobling af supercykelsti

Cykel-/gangbro

Rumleriller

Damhussøen

Krydsning markeres med rumleriller

Bænke

Bådebro

Bænke og Info-Skilt

Cykelparkering

Iskiøsk

Ubestyret

Cykelparkering

Rumleriller

Ny tilkobling til eksisterende stisystem

Tilkobling af supercykelsti

Hyttebjerg Allé

Eksisterende gang- og cykelsti

Dæmningen i vest

Krydsningen af Harrestrup Å er et trafikalt knudepunkt, hvor flere cykel- og gangstier møder hinanden på en kort strækning. For at øge sikkerheden og mindske konflikter mellem cyklister og krydsende fodgængere etableres en ny cykel-/gangbro med fodgængerareal på begge sider af cykelstien. Dermed reduceres antallet af krydsninger på tværs af cykelstierne. Fodgængerarealet på dæmningens nordside afsluttes ved en krydsningszone, som markeres ved rumleriller. På søsiden etableres et trædæk, som indrettes med bænke og bordebenkesæt til ophold.

For at skabe et mere tydeligt hiraki, og dermed skabe et mere enkelt møde mellem dæmningens cykel-/gangsti og den eksisterende cykel-/gangsti på søens vestside, ændres forløbet af den eksisterende cykel-/gangsti let. Ved at lade den eksisterende cykelsti møde dæmning-stien mere vinkelret, markeres cyklisternes vigepligt.

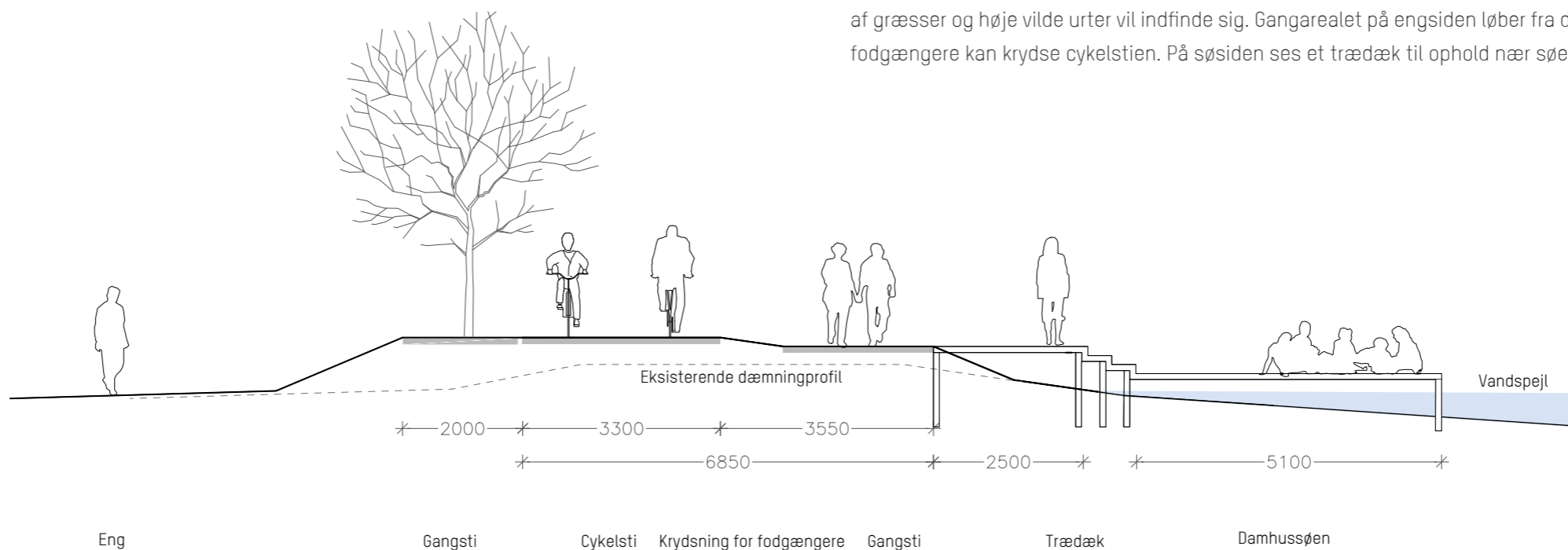
Endelig etableres rumleriller vest for broen for at øge cyklisternes opmærksomhed på fodgængere og for at reducere cyklisterens fart i det trafikale knudepunkt

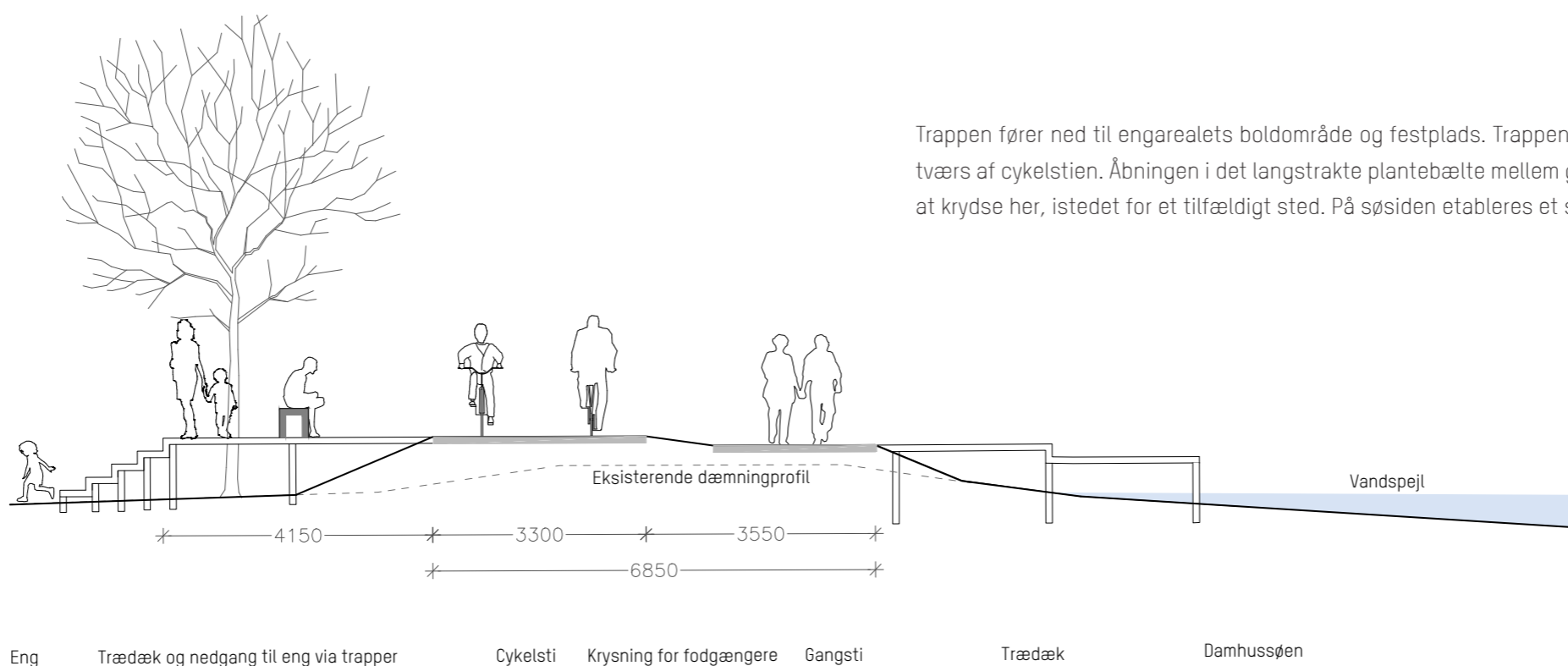
Udsigt fra ny cykel-/gangbro mod Damhusdæmningen og Damhussøen med krydsningszone i baggrunden

På snittet ses, hvordan cykel- og gangareal opdeles i to ved hjælp af en let skråning, hvor en naturlig urtevegetation af græsser og høje vilde urter vil indfinde sig. Gangarealet på engsiden løber fra den nye bro til et krydsningsfelt, hvor fodgængere kan krydse cykelstien. På søsiden ses et trædæk til ophold nær søens vandflade.

PRINCIPSNIT AA
1:100

Trappen fører ned til engarealets boldområde og festplads. Trappen er placeret sammen med en krydsningszone på tværs af cykelstien. Åbningen i det langstrakte plantebælte mellem gangsti og cykelsti leder naturligt fodgængere til at krydse her, istedet for et tilfældigt sted. På søsiden etableres et smalt trædæk til ophold.

PRINCIPSNIT BB
1:100

Dæmningen i øst

For at mindske den eksisterende, meget brede, krydsningszone ud for iskiosken Damhuskanten omdisponeres arealet omkring Damhuskanten let: Det brede grusareal ud for Damhuskanten inkluderes i iskioskens udeserveringsareal, som indrettes med frugttræer og afgrænses af en lav hæk, der løber langs cykelstiens kant. Desuden flyttes vandpost og cykelpumpe til det eksisterende cykelparkeringsareal vest for Damhuskanten, og de eksisterende informationsskilte om Damhusengen og -søen flyttes ud på trædækket, som ligger på fodgængersiden. Adgangsvejen til trædækket ligger overfor indkørslen til Damhuskanten. Dermed begrænses det oplagte krydsningspunkt for fodgængere til netop indkørslen vest for Damhuskanten.

Trædækket fungerer som bådebro og opholdssted og indrettes med bænke og informationsskilte. Bådebroen indrettes med rampe og sliske til sejlkubbens både.

Mødet mellem dæmningens cykel-/gangsti og den eksisterende cykel-/gangsti på søens østside gøres mere overskueligt ved ændre stiernes forløb let, således at cyklister, som kommer sydfra ad den eksisterende cykelsti får tydelig vigepligt.

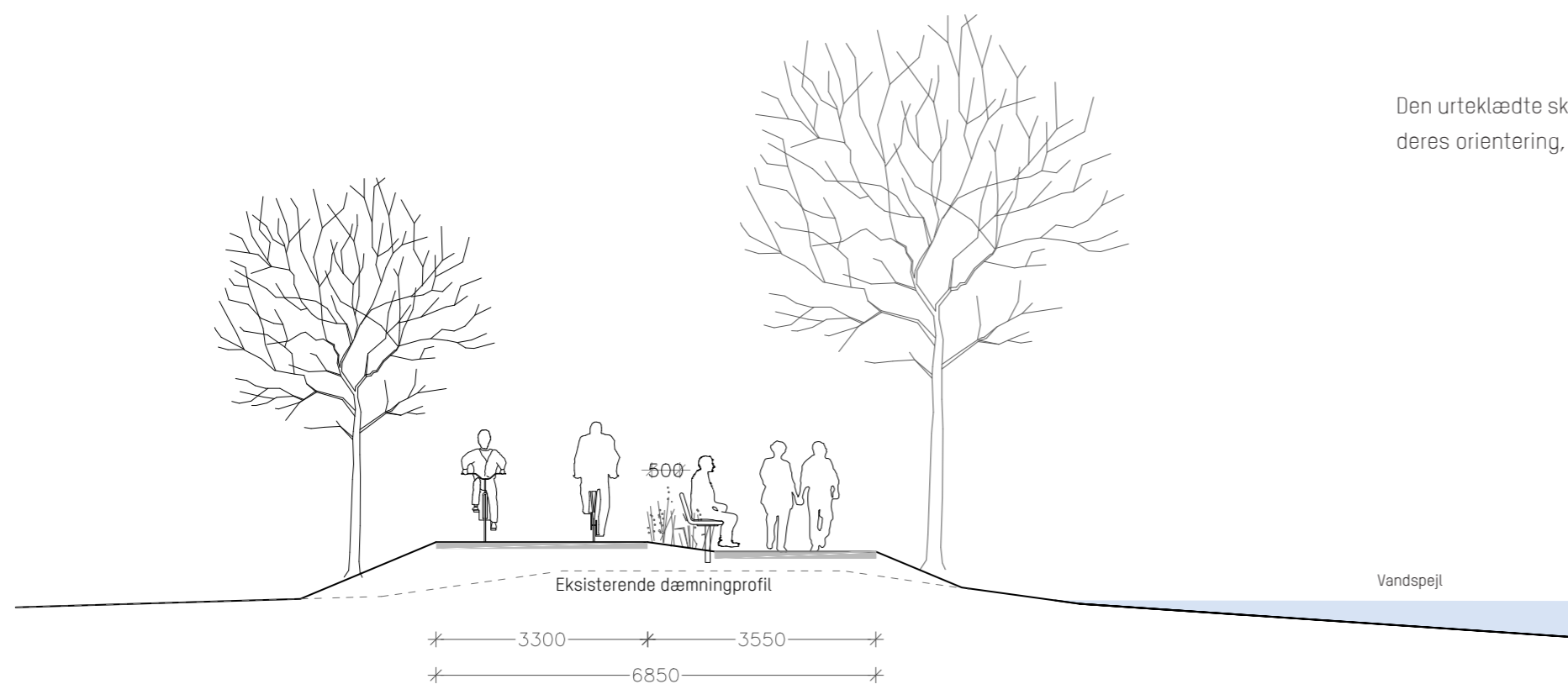
I øvrigt lukkes grusstier for cyklister ved hjælp af delvist nedgravede kampesten som chikaner. Ved at sikre, at cyklister ikke skyder genvej ad grusstierne, sikres et mere overskueligt og trygt område for både cyklister og fodgængere.

Fra iskioskens indkørsel er der niveaufri adgang til engarealet. Ved dæmningens midterste krydsningszone etableres desuden en trappenedgang til engen.

Ved supercykelstiens tilkobling etableres rumleriller for at markere cyklisters vigepligt, både i forhold til færdende på cykel- og gangstien og Hyltebjerg Allé.

Den urteklædte skråning indrettes med bænke, som orienterer sig mod søudsigten. Samtidigt markerer bænkene med deres orientering, at arealet mod søen er forbeholdt gående, idet de vender ryggen til cykelstien.

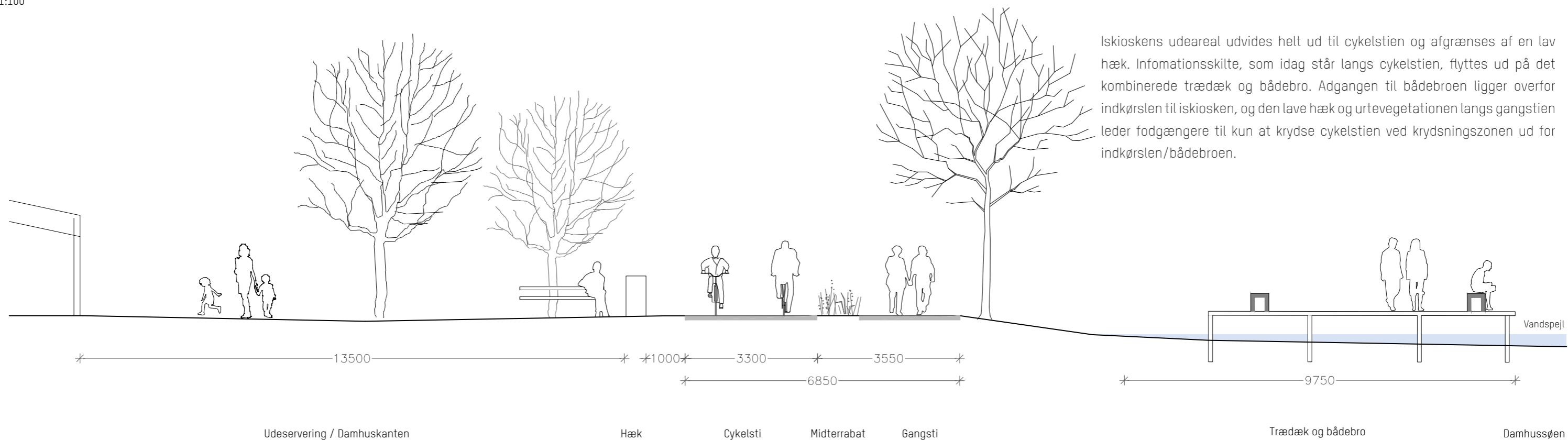

Eng

Cykelsti Let skråning m. urtevekst Gangsti

Damhussøen

PRINCIPSNIT CC
1:100

Iskioskens udeareal udvides helt ud til cykelstien og afgrænses af en lav hæk. Infomationsskilte, som idag står langs cykelstien, flyttes ud på det kombinerede trædæk og bådebro. Adgangen til bådebroen ligger overfor indkørsten til iskiosken, og den lave hæk og urtevegetationen langs gangstien leder fodgængere til kun at krydse cykelstien ved krydsningszonen ud for indkørsten/bådebroen.

Udeservering / Damhuskanten

Hæk

Cykelsti

Midterrabat

Gangsti

Trædæk og bådebro

Damhussøen

PRINCIPSNIT DD
1:100

Udsigt mod Damhusdæmningen og Damhussøen med krydsningszone, bådebro og trædæk i mellemgrunden. Iskioskens have med frugttræer anes til højre.

GEMEINSCHAFT

BOGL™